

Het agressieve geslacht

Huiselijk geweld wordt voornamelijk geassocieerd met mannen. Maar studies geven aan dat vrouwen net zo agressief kunnen zijn: vijftig procent van de klappen thuis komt voor rekening van vrouwen. Waarom wordt mannelijke agressie consequent opgeblazen en vrouwelijke afgezwakt?

Je ziet ze eigenlijk alleen maar in stripverhalen: mannen die door hun vrouw worden afgetuigd. Meestal zijn het schriële mannetjes en daarnaast staat dan een grote dikke vrouw, liefst met een deegroller in haar hand. Dat soort beelden zijn bedoeld om te lachen, weten we. Maar waarom eigenlijk? Om een afbeelding van het omgekeerde, een man die een vrouw een pak rammel geeft, moet niemand lachen. Dat heet huiselijk geweld en is volgens de overheid een groot maatschappelijk probleem. Lachen we om zo'n stripverhaal omdat we *deep down* vinden dat zo'n man zijn vrouw eigenlijk onder de duim moet houden? Dat zou wel erg primitief zijn. Sinds het feminisme weten we toch dat het onder de duim houden van vrouwen niet meer aan de orde is? Zo patriarchaal denken we toch niet meer?

Een man die in vroeger eeuwen door zijn vrouw werd geslagen, kon op weinig mededogen rekenen. Alleen als de vrouw daadwerkelijk zijn leven bedreigde, wilde de rechter nog weleens ingrijpen door de vrouw in de gevangenis te zetten, maar doorgaans werd het initiatief bij de buurt gelaten. Niet de agressieve vrouw moest het daarbij ontgelden, maar de man, het slachtoffer zelf. Hij werd bijvoorbeeld achterstevoren op een ezel gezet en zo het dorp door gejaagd, of meege-

- ▶ sleept in een optocht met veel geraas van potten en pannen; dit alles om duidelijk te maken dat hij een doetje was, een schande voor het patriarchaat. Een echte man laat immers niet met zich spotten; die houdt de wind eronder.

Ja, door te meppen, zo reageren dan woedende feministen, en ze wijzen erop dat in de Verenigde Staten in de negentiende eeuw de *'rule of thumb'* bestond, een voorschrift dat de stok waarmee je je vrouw sloeg niet dikker mocht zijn dan je duim. Eeuwenlang beschouwden mannen vrouwen immers als een bezit dat ze naar believen konden slaan of schoppen; pas sinds de Tweede Feministische Golf in de tweede helft van de vorige eeuw staat vrouwenmishandeling op de publieke agenda.

Oeps, het is gebeurd. Ik begon met iets te vertellen over mishandelde mannen en gaandeweg verdwijnt deze geheel uit beeld en begin ik over mishandelde vrouwen te praten. Het is kenmerkend voor de geschiedenis van huiselijk geweld: agressie tegen vrouwen zuigt alle aandacht op, de mannelijke slachtoffers rest slechts minachting. En die is tot op de dag van vandaag aantoonbaar.

Is huiselijk geweld tegen mannen dan zo'n groot probleem? Mannen zijn toch sterker en groter? Ongetwijfeld, maar je hoeft niet groter of sterker te zijn dan iemand om hem of haar te beschadigen. Mannen worden bovendien opgevoed met de opdracht vrouwen en kinderen te beschermen. Vrouwen hebben van die opdracht veel minder meegekregen: uit een dikke stapel wetenschappelijk onderzoek naar huiselijk geweld is duidelijk geworden dat achter de voordeur, in 'het domein van de vrouw', zij even agressief of agressiever is dan hij. Daarnaast initiëren vrouwen vaker dan mannen geweld tegen kinderen en ten opzichte van ouderen zijn ze net zo agressief als mannen.

De ene na de andere overheidsnota wordt gevuld met uitspraken over geweldsverlaafde mannen; de vrouwen worden erin opgevoerd als lelieblanke zielenpieten – een enkele uitzondering daargelaten. Dat is een verdraaiing van de werkelijkheid, die er in feite op neerkomt dat de helft van de daders van huiselijk geweld vrijuit gaat en dat de helft van de slachtoffers het verder zelf maar moet uitzoeken.

Terug dus naar die *rule of thumb*, het symbool van de eeuwenoude traditie van het vrouwen meppen. Professor Christina Hoff-Sommers van het American Enterprise Institute in Washington probeerde het historische bewijs voor de *rule of thumb* te achterhalen, maar ze kon niets vinden en concludeerde daarom dat er simpelweg nooit zo'n voorschrift is geweest. Het hele verhaal zou onzin zijn; waar de *rule of thumb* vandaan komt, weet men niet, wellicht uit de wereld van houtbewerkers, maar er is geen verband met huiselijk geweld. Maar wat Hoff-Sommers wel vond – zeer tot ongenoegen van haar tegenstanders – was dat de wet van oudsher weliswaar enige kastijding van de vrouw toestond, maar dat er ook al eeuwenlang wetten bestonden tegen echte vrouwenmishandeling. Ze documenteert ook dat er mannen werden vastgezet voor dat vergrijp. Ongetwijfeld waren de tijden vroeger ruwer, maar ook toen had men grenzen, en door

vrouwen te mishandelen overschreed je die. Zo bezien is het vreemd dat het thema vrouwenmishandeling onderdeel vormt van het emancipatiebeleid: vrouwenmishandeling is al eeuwen verboden; we worden hooguit de laatste decennia wat strikter. Mishandeling van mannen speelt zich veel meer af in de taboesfeer en is daarom een betere kandidaat voor emancipatie.

Schrijfster Erin Pizzey noemt het nu de 'misbruik-industrie' (*abuse industry*), maar ze verbloemt niet dat ze zelf aan de wieg ervan heeft gestaan. Begin jaren zeventig van de vorige eeuw richtte zij in Londen het eerste blijf-van-mijn-lijfhuis op. Ze werd er wereldberoemd mee, overal verschenen blijf-van-mijn-lijfhuizen en ze kreeg invitaties van over de hele planeet om te komen spreken over haar strijd tegen vrouwenmishandeling. Maar dat liep een beetje uit de hand.

Pizzey: "Veel vrouwen waren echt onschuldige slachtoffers van de agressie van hun partner, maar velen ook niet. Van de eerste honderd vrouwen die mijn opvang bezochten, bleken er 62 net zo gewelddadig te zijn als de mannen die ze verlieten. Veel van deze vrouwen waren seksueel misbruikt en hadden in hun jeugd geweld ervaren. In de opvang waren ze gewelddadig, ook tegen hun eigen kinderen. Het waren vooral deze vrouwen die weer terugkeerden naar hun gewelddadige partner, of hem verlieten voor een andere gewelddadige man. Ik merkte dat huiselijk geweld geen kwestie van geslacht is, mannen en vrouwen kunnen even gewelddadig zijn."

Maar gedurende de Tweede Feministische Golf werd vooral de morele superioriteit van vrouwen ten opzichte van mannen benadrukt en dus werd dat soort onthullingen niet echt op prijs gesteld.

Pizzey: "Feministische journalisten en uitgevers controleren de stroom van informatie naar het publiek. De feministes hadden het onderwerp huiselijk geweld in een wurggreep. Ze hadden een zaak gevonden waarmee ze hun ideaal van een wereld zonder gezinnen en mannen verder konden uitbouwen. Ze hadden ook toegang tot geld, want de misbruikindustrie was geboren. Vanwege mijn verzet tegen deze kaping van de opvangbeweging werd ik ook een doelwit. Overal waar ik moest spreken, werd ik opgewacht door groepen schreeuwende feministes. Grove telefoontjes, bedreigingen met de dood en bommeldingen gingen tot mijn dagelijkse leven behoren. Ten slotte vroeg de *'bomb squad'* mij om al mijn post maar meteen door te sturen naar hun hoofdkwartier." Pizzey zegt dat ze de positie van rector van de universiteit van Aberdeen misliep als gevolg van pamfletten waarin werd beweerd dat ze zou vinden dat vrouwen huiselijk geweld zelf uitlokken. Ze reist nu de wereld rond om aandacht te vragen voor mishandelde mannen.

Het slechte beeld van de man dat we de laatste decennia kregen gepresenteerd, is in niet geringe mate terug te voeren op enquêtes onder bewoonsters van blijf-van-mijn-lijfhuizen. Vraag die vrouwen door wie ze geslagen zijn en ze zeggen: door mijn man. Maar spreken ze de waarheid? Het valt niet te ontkennen dat sommige mannen hun vrouwen slaan, maar mishandeling is geen ▶

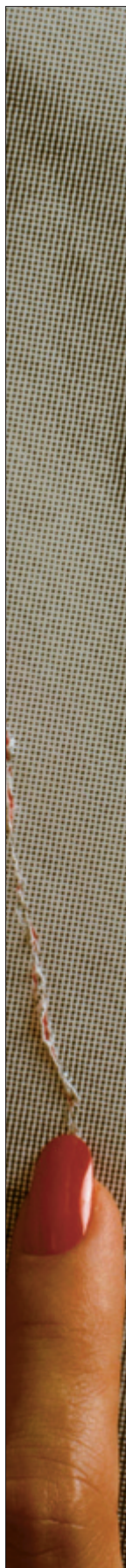
- ▶ voorwaarde voor opname in een blijf-van-mijn-lijfhuis en bovendien wordt het geweldsargument ook weleens vals gebruikt. Om erachter te komen of de vrouw de waarheid spreekt, zou je hoor en wederhoor moeten toepassen, dus beide partners ondervragen in plaats van alleen het slachtoffer, maar dat gebeurt in dit soort studies zelden of nooit.

De Utrechtse onderzoekster Renée Römkens deed het iets chiquer door in 1989 niet een 'zelf-geselecteerde' groep vrouwen in een blijf-van-mijn-lijfhuis te interviewen, maar een representatieve steekproef te nemen onder vrouwen. Het netto-effect blijft echter hetzelfde: als je alleen vrouwen ondervraagt, dan komt daar doorgaans uit dat tachtig procent van de gevallen van huiselijk geweld in verband staat met mannelijke agressie. Nee, zelf zijn ze nauwelijks agressief, zo meldden de ondervraagde vrouwen aan mevrouw Römkens. Slager, heb je lekker vlees? Hoe beperkt deze methode is, wordt duidelijk uit een recent Duits onderzoek waarbij alleen (gescheiden) mannen werden ondervraagd: hier bleek nagenoeg alle geweld juist van de kant van de vrouwen te komen.

Om de waarheid te ontdekken moet je dus hoor en wederhoor toepassen, en het bizarre is dat er tal van studies volgens die methode zijn gedaan, maar dat ze in het beleid gewoon worden genegeerd. Een kwart eeuw terug ontwierp een aantal Amerikaanse onderzoekers de *Conflict Tactics Scale*, een setje interviewvragen waarmee je beide partners in een relatie kunt ondervragen om zo het huiselijk geweld in kaart te brengen. Vooral professor Murray Straus van de universiteit van New Hampshire en zijn collega's Suzanne Steinmetz en Richard Gelles van de universiteit van Pennsylvania maakten er naam mee. In hun boek *Behind Closed Doors* deden ze verslag van de eerste resultaten, en die sloegen in als een bom.

Huiselijk geweld bleek veel meer voor te komen dan voordien werd aangenomen, zo vertelt onderzoeker Gelles nu, maar de meest bijzondere ontdekking was toch wel dat vrouwen net zo agressief waren als mannen, zelfs iets agressiever. Collega Steinmetz zegt: "*The most unreported crime is not wife beating, it's husband beating.*" Voor de duidelijkheid: we hebben het hier *niet* over psychisch geweld, maar over echt lichamelijk geweld: slaan, bijten, krabben, schoppen, trappen, dingen naar iemands hoofd gooien, met een stok achter hem/haar aan zitten, van de trap af duwen, in de rug stempelen, kokend water op hem of haar gooien, een kaakstoot geven enzovoort. Alleen seksueel geweld valt hierbuiten.

Gelles: "De reactie op onze ontdekking dat vrouwen een even groot aandeel in huiselijk geweld hebben als mannen, resulteerde niet alleen in verhitte, geleerde kritieken, maar ook in intense en langdurige persoonlijke aanvallen. Toen mijn collega Murray Straus deze ontdekking in 1977 presenteerde op een conferentie over 'mishandelde vrouwen', werd hij bijna uitgejouwd en van het podium gefloten. Alle drie kregen we doodsb bedreigingen. Er kwamen telefoontjes met bommeldingen naar conferentiezalen en gebouwen waar wij geprogrammeerd stonden. Suzanne Steinmetz kreeg de zwaarste aanvallen te verdu-

ren. Mensen schreven en belden haar universiteit en drongen erop aan haar te weren. Er werd gebeld en geschreven naar overheidsinstanties met het verzoek om haar budget te annuleren."

Een vervolgonderzoek maakte het allemaal nog erger. Gelles: "In 1986 interviewden we telefonisch een representatieve steekproef van 6002 individuele familieleden. Deze keer stelden we vragen over de nasleep van geweld, over de aanleiding en de context, en over wie het conflict begon en hoe. De uitslag wekte weer verbazing. Ten eerste, en dat was in tegenspraak met de stelling van activisten dat er een epidemie heerst van kinder- en vrouwenmishandeling, vonden wij dat de mate van geweld tegen kinderen en tegen vrouwen was afgenomen. Dit leek ons best logisch, aangezien er tussen 1976 en 1986 veel moeite en geld waren besteed aan preventie en behandeling, zowel van kindermishandeling als van vrouwenmishandeling. Geweld van vrouwen tegen mannen daarentegen toonde geen teruggang. Toen we de resultaten van deze *survey* publiceerden, waren de persoonlijke aanvallen nog veel venijniger. Vooral die op collega Murray Straus, die ervan beschuldigd werd dat hij zelf zijn vrouw had mishandeld."

In de wetenschap is één studie geen studie; als anderen je onderzoek op een andere plek overdoen, dan moeten daar grofweg dezelfde resultaten uit komen, anders heeft jouw ontdekking geen algemene geldigheid. Straus en de zijnen hebben wat dat betreft niets te klagen. Met de Conflict Tactics Scale hebben in de afgelopen kwart eeuw tientallen onderzoeken plaatsgevonden in de Verenigde Staten, maar ook in Canada, Groot-Brittannië, Australië, Nieuw-Zeeland, Korea, Zweden, Israël enzovoort, en die hebben steeds nagenoeg dezelfde resultaten opgeleverd.

Een overzicht van de studies wordt door de Californische hoogleraar Martin Fiebert bijgehouden op internet. Op dit moment zijn dat er 138. Al die studies geven aan dat vrouwen binnen relaties net zo agressief kunnen zijn als mannen, vaak zelfs erger. Ze beginnen eerder met slaan en gebruiken daarbij veel vaker wapens of dingen die als zodanig kunnen dienen (een strijkbout, een ketel kokend water; wie niet sterk is, moet slim zijn).

Feministes die geconfronteerd worden met deze verhalen, werpen immer tegen dat het vrouwelijk geweld 'reactie-geweld' is; vrouwen zouden zich vooral verdedigen tegen agressieve mannen. Maar uit deze onderzoeken blijkt het omgekeerde: vrouwen beginnen eerder met slaan, en daarom is er meer reden aan te nemen dat juist mannen uit zelfverdediging slaan. Grofweg begint de vrouw in dertig procent van de relatieconflicten, in twintig procent de man en in vijftig procent beginnen ze tegelijk of is niet meer te achterhalen wie de eerste klap gaf. Studies onder lesbiennes bevestigen dit agressieve beeld van de vrouw, evenals studies naar kinder- en oudermishandeling.

Kindermishandeling is een zaak waar vooral vrouwen zich aan bezondigen. Maar het is vreemd: als het gaat over incest – seksuele kindermishandeling – is men er als de kippen bij om de mannelijke daders aan te wijzen, terwijl ▶

- ▶ men bij 'gewone' kindermishandeling altijd keurig over de 'ouders' spreekt. Volgens dr Rineke van Daalen van de Universiteit van Amsterdam is dat het gevolg van een welbewuste strategie van feministes: incest wordt merendeels door mannen gepleegd, bij 'gewone' kindermishandeling variëren de schattingen van het aandeel van de vrouw van minstens de helft van de gevallen tot veel meer, en dat is iets waarmee je geen pr bedrijft. Incest is veel erger, zo was de redenering, en een klap geven we allemaal weleens aan een kind. Bij mishandeling van ouderen – zo'n vijf procent van de ouderen zou daaronder lijden – zijn de daders weer eerlijk verdeeld over de geslachten.

Wie 's avonds met zijn vrouw door een donkere steeg loopt, denkt weleens: als we overvallen worden, is het eerste wat ik moet doen mijn vrouw beschermen; ik kom op de tweede plaats. Mannen wordt meer geleerd geweld een plaats te geven in hun leven; een potje knokken kan leuk zijn, maar pijn en verwondingen zijn toch echt niet de bedoeling. Mannen weten: de consequenties van een mep kunnen aanzienlijk zijn, dus dat is een middel dat je alleen in uiterste nood gebruikt. Vrouwen krijgen die boodschap niet mee; hun wordt niet geleerd zich in te houden. In menig onderzoek hebben vrouwen dan ook verklaard dat ze sloegen in de stellige overtuiging dat hij toch niet terug zou slaan. Onderzoeker Murray Straus uit New Hampshire zegt dat een van de dingen die moet gebeuren om vrouwenmishandeling terug te dringen, is het besef bij vrouwen verhogen dat hun gemep niet altijd zijn gespierde lijf beschadigt, maar wel zijn beschermers-ethos. Je kunt het moreel blijven veroordelen, maar er zullen altijd mannen zijn die na een aantal klappen te hebben geïncasseerd een keer terugslaan.

Een indicatie dat de gelijke verdeling van huiselijk geweld over de geslachten ook voor Nederland geldt, is te vinden in de Emancipatiemonitor 2002 van het Sociaal Cultureel Planbureau en het Centraal Bureau voor de Sta-

tistiek. In die nota bestaat vooral aandacht voor geweld tegen vrouwen. Zo wordt onder meer opgemerkt: "Mannen zijn veel minder vaak thuis mishandeld; hen overkwam het vooral op straat." Dit laatste is strikt genomen correct, maar binnen het kader van een nota over emancipatie en huiselijk geweld is het toch de moeite waard om uit te zoeken in hoeverre mannen en vrouwen thuis slachtoffer zijn van geweld. Uit het tabelletje valt op te maken dat mannen dat iets vaker (17,6 tegen 17,52 keer) overkomt dan vrouwen. Waarom presenteren de auteurs hun gegevens zo dat ik dit zelf moet berekenen?

En hoe zit het met de verwondingen? Veel onderzoek geeft aan dat vrouwen vaker verwondingen oplopen als gevolg van huiselijk geweld dan mannen. Dat 'argument' wordt weleens gebruikt om weinig aandacht aan geweld tegen mannen te besteden, maar volgens recent onderzoek is de verhouding vrouwen die gewond raken/mannen die gewond raken twee op één, dus dertig procent van de gewonden van huiselijk geweld is man. Het is natuurlijk vreemd dat we die nooit 'zien', of doen we dat wel?

Uit een promotieonderzoek in Amsterdam naar geweldsslachtoffers (dus alles bij elkaar, huiselijk en straatgeweld) bleek dat zestig procent van de geweldsslachtoffers bij de Eerste Hulp man is, evenals tachtig procent van de geweldsslachtoffers in de ambulance. Een deel van deze mannen is ongetwijfeld door zijn vrouw afgetuigd, maar schaamt zich om dat te zeggen. Onderzoeken op de Eerste Hulp-afdelingen van ziekenhuizen geven soms aan dat mannen en vrouwen in gelijke mate verwond raken bij huiselijk geweld. Het hangt er ook van af wáár gekeken wordt: twee studies tonen aan dat een hoog percentage van de mannen die behandeld werden in een brandwondencentrum, daar lagen omdat hun vrouw kokend water over ze heen had gegoten.

Hoewel de overheid tal van nota's heeft geproduceerd over huiselijk geweld, ben ik tot dusver in geen van die teksten een serieuze bespreking van bovengenoemde onderzoeken tegengekomen. Er wordt simpelweg geen ▶

Hillary krabt

Huiselijk geweld komt voor in alle lagen van de maatschappij, zo kun je overal lezen. En dat geloof je als je de verhalen leest van bijvoorbeeld filmacteurs John Wayne en Humphrey Bogart en van president Abraham Lincoln.

Het meest recente beroemde slachtoffer is wellicht Bill Clinton. Hoewel hij samen met Hillary vurig streed tegen vrouwenmishandeling, is er volgens de Amerikaanse onderzoeksjournalist Glenn Sacks sterk bewijs dat Hillary Bill mishandelde.

Volgens de biografie van Hillary vond een van haar aanvallen op Bill Clinton in 1993 plaats, toen Hillary het gezicht van Bill Clinton openhaalde met haar lange vinger-

nagels die een lelijk litteken op zijn kaak achterlieten. Het incident werd eerst verklaard als een 'scheerongelukje' en daarna kreeg de kat Socks de schuld. Dee Dee Myers, de toenmalige woordvoerder van het Witte Huis, vertelde later dat het bezoek van zangeres Barbra Streisand aan het Witte Huis de woede van de jaloerse Hillary had opgewekt.

Volgens Christopher Andersen, de auteur van het boek *Bill and Hillary*, viel Hillary Bill ook aan op 13 augustus 1999, na de onthullingen over Monica Lewinsky. Andersen schrijft: "(–) de president... huilend, smeekte haar om vergiffenis. Een groot deel van wat zich daarop afspeelde tussen

Bill en Hillary Clinton was duidelijk hoorbaar voor de agenten van de geheime dienst en de leden van de huishouding in de hal. In het verleden had Hillary al boeken en een asbak naar de president gegooid – in beide gevallen raak...

"Stomme, stomme klootzak," schreeuwde Hillary. Ze ging staan en sloeg hem in zijn gezicht – hard genoeg om een rode plek achter te laten die bij het verlaten van de kamer duidelijk zichtbaar was voor de agenten van de Geheime Dienst. De vrouwen die deze verhalen over Hillary vertelden, betuigden tevens hun grote instemming met het gedrag van de presidentsvrouw." |

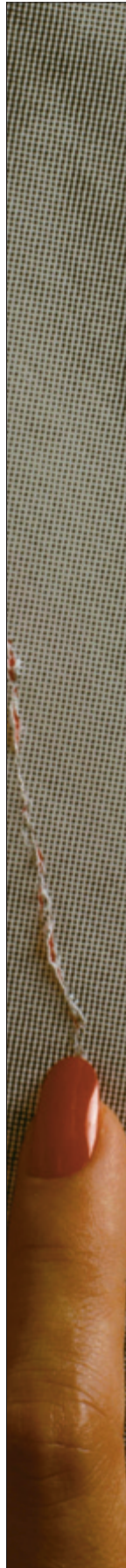
- ▶ woord aan gewijd. In de recente nota *Privé Geweld Publieke Zaak*, en in allerlei andere publicaties, valt men steeds terug op een tweetal Nederlandse onderzoeken. Het ene is het hierboven genoemde onderzoek van Römken (waarbij alleen vrouwen werden ondervraagd) en het andere een onderzoek van marktonderzoeksbureau Intomart uit 1997.

Het Intomart-onderzoek was destijds nogal omstreden omdat, vanwege het meetellen van allerlei triviale vormen van geweld, werd aangetoond dat één op de twee Nederlanders slachtoffer zou zijn van huiselijk geweld. De onderzoekers betwistten dat uiteraard. De uitkomsten waren overigens interessant: mannen en vrouwen zouden in gelijke mate huiselijk geweld ondergaan, maar de daders zouden voor tachtig procent mannen zijn. Deze uitkomsten waren dus nogal afwijkend van wat in het buitenland werd gevonden (daar zijn de daders ook meestal fifty-fifty verdeeld), maar een verklaring voor dat verschil wordt niet gegeven. Interessant is ook dat de bevinding dat tachtig procent van de daders mannelijk is, de beleidsmakers wel stimuleert tot bijvoorbeeld allerlei dadertherapieën, maar dat met de bevinding dat de helft van de slachtoffers ook mannelijk is, niets wordt gedaan.

De ergste vorm van huiselijk geweld is doodslag. Hoe vaak komt dat voor? Volgens officier van justitie Annemarie Brughuis worden jaarlijks zestig tot tachtig vrouwen door hun echtgenoot vermoord. Het cijfer duikt de afgelopen jaren voortdurend op in de media via woordvoerders als de politiecommissarissen Lia Knoet en Gerda Dijkman, voormalig staatssecretaris Annelies Verstand, voormalig PvdA-Kamerlid Annet van der Hoek, VVD-Kamerlid Ayaan Hirsi Ali, en onlangs sprak ik nog politiemans Van der Hoeven die in Utrecht de dadertherapie 'doet' en dit toch wel een heel serieus getal vond.

Vertaler Rob van Altena had echter zo zijn twijfels en is eens gaan vragen aan de dames en heren waarop ze deze claim baseerden. De één verwees naar de ander, maar een publicatie kwam niet boven water; het cijfer is op niets gebaseerd. Volgens het CBS lag evenwel het gemiddelde aantal moorden van vrouwen de afgelopen jaren op 57 (maar daar is huiselijk geweld dus maar een onderdeel van; vrouwen worden ook vermoord bij overvallen). Als je thuis vermoord wordt, dan hoeft dat natuurlijk niet per se te gebeuren door je partner, maar het CBS geeft aan dat jaarlijks ongeveer 40 vrouwen en 76 mannen thuis vermoord worden.

Er zit een zekere systematiek in dit voortdurend opblazen van de mannelijke agressie en het verkleinen van de vrouwelijke. Dat blijkt wederom uit wetenschappelijk onderzoek. In Australië kreeg een groep mannen en vrouwen twee hypothetische situaties voorgeschoteld van huiselijk geweld. Het ging steeds om identieke scenario's van gewelddadige conflicten waarin alleen de geslachten werden verwisseld: de ene keer was de man de dader en de vrouw slachtoffer, de andere keer was dat omgekeerd. De deelnemers moesten nu beoordelen welke geweldsdaad ze het ergste vonden, die van de man of van de vrouw, en wie zwaarder gestraft moest worden.

Vrouw Justitia bleek vooral zonder blinddoek te opereren: ook al deden ze precies hetzelfde en waren de verwondingen volstrekt identiek, vrouwelijke daders konden rekenen op aanmerkelijk meer sympathie dan mannelijke daders, vooral van vrouwen, maar ook van mannen. Zou deze blijkbare vooringenomenheid alleen bij amateur-rechters spelen, of ook bij professionele rechters – een beklemmende vraag met de huidige toevloed van vrouwen in de rechtspraak.

In een ander onderzoek moesten mensen aangeven wie ze sympathieker vonden: een in elkaar geslagen vrouw, een in elkaar geslagen heteroman of een in elkaar geslagen homoman. De hetero eindigde onderaan. Ene Mrs Harris die op het ogenblik in de VS voor de rechter staat wegens het driemaal over haar man heen rijden met de Mercedes nadat ze hem en zijn minnares uit een hotel zag komen, kan rekenen op veel begrip. Hoewel ook zij overspelig was, generen tal van media zich niet om hem als een overspelige schurk te portretteren die, tja, sorry hoor, toch zijn verdiende loon heeft gekregen.

“Het kabinet vindt dat huiselijk geweld, ook los van de gevolgen die het voor kinderen heeft, onder alle omstandigheden, jegens wie ook gepleegd, altijd onaanvaardbaar is.” Aldus de nota *Privé Geweld Publieke Zaak*. En verderop: “Die boodschap luidt dat iedere vorm van geweld onaanvaardbaar is; geen enkel excuus rechtvaardigt geweldgebruik. Van die boodschap zal uiteindelijk de Nederlandse samenleving als geheel doordrongen moeten zijn.” Prachtig geformuleerd. Ik heb de hele nota gelezen en vervolgens de computer laten tellen hoe vaak het woord ‘vrouw’ in allerlei samenstellingen (uiteraard geen namen) in deze nota voorkomt: 155 keer; het woord man: 5 keer. Die cijfers geven de sfeer in deze nota uitstekend weer.

Volgens sommige feministes leven we nog immer onder het juk van het patriarchaat. De dames gedragen zich in ieder geval wel als zodanig: geweld tegen mannen wordt nog immer geridiculiseerd en genegeerd; een echte man houdt zijn vrouw er wel onder. Moderne feministes denken er blijkbaar ook zo over. Maar het klopt natuurlijk niet. Bijvoorbeeld het feit dat negentig procent van de mannen niet meept, geeft aan dat als dat patriarchaat nog heerst, de gevolgen ervan nogal beperkt zijn.

Vroeger zeiden mishandelde vrouwen uit schaamte tegen de huisarts dat ze van de trap waren gevallen, en hoewel die schaamte bij sommige vrouwen zeker nog zal bestaan, is er daarnaast ook een golf van gevallen waarbij vrouwen liegen over het geweld dat hun wordt aangedaan. De enorme hoeveelheid door vrouwen geïnitieerde scheidingen geeft ook aan dat de patriarchale situatie van mishandelde vrouwen die niet weg kunnen uit een relatie, ver achter ons ligt. Het zijn juist de mannen die weten dat ze hun kinderen nooit meer zullen zien als ze weggaan, die gevangen zitten. Waarom dan toch voortdurend de wereld door die patriarchale bril bekijken? Hebben die feministes misschien heimwee naar dat patriarchaat? |